

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

101

Όν/μο:.....

Α' Λυκείου

Ύλη: Το σύνολο R- Εξισώσεις-Ανισώσεις

16-02-19

Θέμα 1^ο:

A. Δίνεται η εξίσωση $ax^2 + bx + c = 0$, με $a \neq 0$.

α.1. Πότε η εξίσωση έχει δύο ρίζες άνισες ;

2. Πότε η εξίσωση έχει μια διπλή ρίζα ;

3. Πότε είναι αδύνατη;

(μον.3)

β. Αν x_1 και x_2 ρίζες της εξίσωσης, να αποδείξετε ότι

1. $x_1 + x_2 = -\frac{\beta}{\alpha}$ **2.** $x_1 \cdot x_2 = \frac{\gamma}{\alpha}$

(μον.6)

B. Να συμπληρώσετε τις προτάσεις :

1. Αν $\theta > 0$ τότε :

• $|x| = \theta \Leftrightarrow \dots\dots\dots$

• $|x| > \theta \Leftrightarrow \dots\dots\dots$

2. $|\alpha + \beta| \leq \dots\dots\dots$

3. Αν $\alpha \geq 0$ και $\sqrt[\nu]{\alpha} = x \Leftrightarrow \alpha = \dots\dots\dots$

4. $\sqrt{\alpha^2} = \dots\dots\dots$

5. $\alpha x = \beta$ και $\alpha \neq 0 \Leftrightarrow x = \dots\dots\dots$

(μον.5)

Γ. Να ορίσετε ως (Σ) η (Λ) τις προτάσεις :

1. Αν $\alpha \cdot \beta < 0 \Leftrightarrow \frac{\alpha}{\beta} < 0$

Σ Λ

2. Ισχύει : $\alpha < \beta \Leftrightarrow \alpha^3 < \beta^3$

Σ Λ

3. $\sqrt{\alpha + \beta} = \sqrt{\alpha} + \sqrt{\beta}$

Σ Λ

4. Η εξίσωση $(\alpha - 1) \cdot x = \alpha(\alpha - 1)$ έχει μοναδική λύση $x = \alpha$

Σ Λ

5. Οι εξισώσεις $\frac{x^2 - 3x + 2}{x - 1} = 0$ και $x^2 - 3x + 2 = 0$

είναι ισοδύναμες.

Σ Λ

(μον.5)

Δ. Να γράψετε ένα παράδειγμα ταυτότητας, εξίσωσης, ανισότητας, ανίσωσης. (μον.2)

Ε. Να γράψετε ένα παράδειγμα εξίσωσης της μορφής $ax = \beta$ που είναι αδύνατη και ένα που είναι ταυτότητα. (μον.2)

ΣΤ. Τι συμπέρασμα βγάζετε από την πρόταση :
«η ανίσωση $ax^2 + \beta x + \gamma > 0$ ισχύει για κάθε $x \in \mathbb{R}$. (μον.2)

Θέμα 2^ο:

Α. Να αποδείξετε ότι : $2\alpha^2 + 2\alpha + 1 > 0$. (μον.7)

Β. Αν $\alpha^2 + \beta^2 + 2 = 2(\beta - \alpha)$, να βρείτε τους α , β (μον.8)

Γ. Έστω $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ με $|\alpha| \leq 2$, $|\beta| \leq 3$.
Να γράψετε την παράσταση $A = |\alpha + 3| + |\beta - 4| - 7$
χωρίς απόλυτες τιμές. (μον.8)

Δ. Να βρεθεί η τιμή της παράστασης :
$$A = \frac{2}{\sqrt{3} - \sqrt{2}} - \frac{3}{3\sqrt{2} - 2\sqrt{3}} - \frac{5}{2\sqrt{3} - \sqrt{2}}$$
 (μον.7)

Θέμα 3^ο:

Α. Δίνεται η εξίσωση $(\lambda - 2) \cdot x^2 + 2x - \lambda + 4 = 0$, $\lambda \in \mathbb{R}$

1. Να αποδείξετε ότι η εξίσωση έχει πάντοτε ρίζες .
2. Να προσδιορίσετε την τιμή του λ , ώστε η εξίσωση να έχει μια διπλή ρίζα , την οποία και να βρείτε .
3. Να βρείτε για ποιες τιμές του λ η εξίσωση έχει δύο άνισες ρίζες .
4. Αν x_1 και x_2 είναι ρίζες της εξίσωσης και $x_1^2 + x_2^2 = 10$, να βρείτε το λ . (μον.4x5=20)

Β. Να λύσετε την εξίσωση :
$$\frac{2x^2 - 8x + 8}{x^2 - 3x + 2} - \frac{x + 4}{x - 2} = \frac{x - 1}{x^2 - 2x + 1}$$
 (μον.5)

Θέμα 4^ο

A. Να βρείτε για ποιες ακέραιες τιμές του x ορίζεται η παράσταση $K = \sqrt{5 - |1 - x|} + \sqrt{|x + 2| - 1}$ (μον.9)

B. Δίνεται το τριώνυμο $f(x) = (\lambda + 1)x^2 + 4x + \lambda - 2$, $\lambda \neq -1$
Να βρείτε το λ , ώστε το τριώνυμο να είναι πάντα θετικό (μον.7)

Γ. Να βρείτε τις τιμές του x για τις οποίες ορίζεται η παράσταση $h(x) = \sqrt{x^2 - 4} + \sqrt{12 - x - x^2}$ (μον.9)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ)

Θέμα 1^ο:

A. Θεωρία

B. 1. • $|x| = \theta \Leftrightarrow x = \pm\theta$

• $|x| > \theta \Leftrightarrow x < -\theta \text{ ή } x > \theta$

2. $|\alpha + \beta| \leq |\alpha| + |\beta|$

3. $\sqrt[\nu]{\alpha} = x \Leftrightarrow \alpha = x^\nu$

4. $\sqrt{\alpha^2} = |\alpha|$

5. $\alpha x = \beta \text{ και } \alpha \neq 0 \Leftrightarrow x = \frac{\beta}{\alpha}$

Γ. 1Σ, 2Σ, 3Λ, 4Λ, 5Λ

Δ. Ταυτότητα: $\alpha^2 - \beta^2 = (\alpha - \beta)(\alpha + \beta)$

Εξίσωση: $2x + 3 = 7$

Ανισότητα: $\alpha^2 + \beta^2 \geq 2\alpha\beta$

Ανίσωση: $4x \geq 8$

Ε. Αδύνατη: $0x = 5$ **Ταυτότητα:** $0x = 0$

ΣΤ. Αν $\alpha x^2 + \beta x + \gamma > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ τότε $\Delta < 0$ και $\alpha > 0$

Θέμα 2^ο:

A. $2\alpha^2 + 2\alpha + 1 > 0 \Leftrightarrow \alpha^2 + (\alpha^2 + 2\alpha + 1) > 0 \Leftrightarrow \alpha^2 + (\alpha + 1)^2 > 0$
που ισχύει.

B. Εχουμε: $\alpha^2 + \beta^2 + 2 = 2(\alpha - \beta) \Leftrightarrow \alpha^2 + \beta^2 + 2 - 2\beta - 2\alpha = 0 \Leftrightarrow$
 $\alpha^2 + \beta^2 + 1 + 1 - 2\beta - 2\alpha = 0 \Leftrightarrow (\alpha^2 + 2\alpha + 1) + (\beta^2 - 2\beta + 1) = 0 \Leftrightarrow$
 $(\alpha + 1)^2 + (\beta - 1)^2 = 0 \Leftrightarrow (\alpha + 1)^2 = 0 \text{ και } (\beta - 1)^2 = 0 \Leftrightarrow \underline{\alpha = -1 \text{ και } \beta = 1}$

Γ. Εχουμε: $|\alpha| \leq 2 \Leftrightarrow -2 \leq \alpha \leq 2$, άρα $1 \leq \alpha + 3 \leq 5$

$|\beta| \leq 3 \Leftrightarrow -3 \leq \beta \leq 3$, άρα $-7 \leq \beta - 4 \leq -1$

Ετσι: $A = |\alpha + 3| + |\beta - 4| - 7 = (\alpha + 3) + (-\beta + 4) - 7 = \alpha - \beta$

Δ.Είναι

$$\begin{aligned}
 A &= \frac{2}{\sqrt{3}-\sqrt{2}} - \frac{3}{3\sqrt{2}-2\sqrt{3}} - \frac{5}{2\sqrt{3}-\sqrt{2}} = \\
 &= \frac{2(\sqrt{3}+\sqrt{2})}{(\sqrt{3}-\sqrt{2})(\sqrt{3}+\sqrt{2})} - \frac{3(3\sqrt{2}+2\sqrt{3})}{(3\sqrt{2}-2\sqrt{3})(3\sqrt{2}+2\sqrt{3})} - \frac{5(2\sqrt{3}-\sqrt{2})}{(2\sqrt{3}-\sqrt{2})(2\sqrt{3}+\sqrt{2})} = \\
 &= \frac{2(\sqrt{3}+\sqrt{2})}{\sqrt{3}^2-\sqrt{2}^2} - \frac{3(3\sqrt{2}+2\sqrt{3})}{(3\sqrt{2})^2-(2\sqrt{3})^2} - \frac{5(2\sqrt{3}-\sqrt{2})}{(2\sqrt{3})^2-(\sqrt{2})^2} = \\
 &= \frac{2(\sqrt{3}+\sqrt{2})}{1} - \frac{3(3\sqrt{2}+2\sqrt{3})}{18-12} - \frac{5(2\sqrt{3}-\sqrt{2})}{10} = \\
 &= 2(\sqrt{3}+\sqrt{2}) - \frac{3\sqrt{2}+2\sqrt{3}}{2} - \frac{2\sqrt{3}-\sqrt{2}}{2} = \frac{4\sqrt{3}+4\sqrt{2}-3\sqrt{2}-2\sqrt{3}-2\sqrt{3}-\sqrt{2}}{2} = 0.
 \end{aligned}$$

Θέμα 3^ο:

A. 1. ● Αν $\lambda=2$ η εξίσωση γίνεται $2x+2=0$ άρα $x=-1$.

● Αν $\lambda \neq 2$ εξίσωση είναι 2^{ου} βαθμού και έχει

$$\Delta = 2^2 - 4(\lambda - 2)(-\lambda + 4) = 4 + 4\lambda^2 - 16\lambda - 8\lambda + 32 =$$

$$4\lambda^2 - 24\lambda + 36 = 4(\lambda^2 - 6\lambda + 9) = 4(\lambda - 3)^2 \geq 0.$$

Άρα έχει πάντοτε ρίζες.

2. Η εξίσωση έχει διπλή ρίζα όταν $\Delta=0$ άρα όταν $4(\lambda - 3)^2=0$ δηλ. $\lambda=3$.

$$\text{Η διπλή ρίζα είναι η } x = -\frac{\beta}{2\alpha} = -\frac{2}{2(3-2)} = -1$$

3. Ανισες είναι οι ρίζες όταν $\Delta>0$ δηλ. όταν $\lambda \neq 3$.

4. Εχουμε ότι:

$$x_1^2 + x_2^2 = 10 \text{ δηλ. } (x_1 + x_2)^2 - 2x_1x_2 = 10 \Leftrightarrow$$

$$\left[-\frac{2}{2(\lambda-2)} \right]^2 - 2 \frac{-\lambda+4}{\lambda-2} = 10 \Leftrightarrow \frac{1}{(\lambda-2)^2} + \frac{2\lambda-8}{\lambda-2} = 10$$

$$\Leftrightarrow \lambda - 2 + (2\lambda - 8)(\lambda - 2) = (\lambda - 2)^2 \Leftrightarrow$$

$$\lambda - 2 + 2\lambda^2 - 4\lambda - 8\lambda + 16 = \lambda^2 - 4\lambda + 4 \Leftrightarrow \lambda^2 - 7\lambda + 10 = 0$$

$$\Leftrightarrow \lambda = 2 \text{ ή } \lambda = 5.$$

B. Η εξίσωση γράφεται:

$$\frac{2(x^2 - 4x + 4)}{(x-1)(x-2)} - \frac{x+4}{x-2} = \frac{x-1}{(x-1)^2} \stackrel{x \neq 1}{\Leftrightarrow} \frac{2(x-2)^2}{x \neq 2 (x-1)(x-2)} - \frac{x+4}{x-2} = \frac{x-1}{(x-1)^2} \Leftrightarrow$$

$$\frac{2(x-2)}{x-1} - \frac{x+4}{x-2} = \frac{1}{x-1} \Leftrightarrow 2(x-2)^2 - (x+4)(x-1) = x-2 \Leftrightarrow$$

$$2x^2 - 8x + 8 - x^2 + x - 4x + 4 - x + 2 = 0 \Leftrightarrow x^2 - 12x + 14 = 0.$$

Η εξίσωση έχει $\Delta = (-12)^2 - 4 \cdot 1 \cdot 14 = 144 - 56 = 88$ και επομένως ρίζες

$$x_{1,2} = \frac{12 \pm \sqrt{88}}{2} = \frac{12 \pm 2\sqrt{22}}{2} = 6 \pm \sqrt{22}, \text{ δεκτές και οι δύο.}$$

Θέμα 4^ο:

A. Πρέπει: $5 - |1 - x| \geq 0$ **(1)** και $|x + 2| \geq 0$ **(2)**.

Από (1) είναι:

$$|1 - x| \leq 5 \Leftrightarrow -5 \leq 1 - x \leq 5 \Leftrightarrow -6 \leq -x \leq 4 \Leftrightarrow -4 \leq x \leq 6 \quad \textbf{(3)}$$

Από (2) είναι:

$$|x + 2| \geq 1 \Leftrightarrow x + 2 \leq -1 \text{ ή } x + 2 \geq 1 \Leftrightarrow x \leq -3 \text{ ή } x \geq -1 \quad \textbf{(4)}$$

Απ' τη συναλήθευση των (3) και (4) έχουμε:

$$-4 \leq x \leq -3 \text{ ή } -1 \leq x \leq 6$$

Επειδή x ακέραιος είναι: $x = -4, -3, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6$.

B. Το τριώνυμο έχει

$$\Delta = 4^2 - 4(\lambda + 1)(\lambda - 2) = 16 - 4\lambda^2 + 8\lambda - 4\lambda + 8 = -4\lambda^2 + 4\lambda + 24 = -4(\lambda^2 - \lambda - 6)$$

Για να είναι το τριώνυμο **πάντα** θετικό πρέπει $\Delta < 0$ και $a > 0$ δηλ.

$$\begin{cases} -4(\lambda^2 - \lambda - 6) < 0 \\ \lambda + 1 > 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \lambda^2 - \lambda - 6 > 0 \\ \lambda > -1 \end{cases} \stackrel{\text{ομόσ.}}{\Leftrightarrow} \begin{cases} \lambda < -2 \text{ ή } \lambda > 3 \\ \lambda > -1 \end{cases} \text{ άρα } \lambda > 3.$$

Γ. Η παράσταση h ορίζεται όταν:

$$\begin{cases} x^2 - 4 \geq 0 \\ 12 - x - x^2 \geq 0 \end{cases} \stackrel{\text{ομόσ.}}{\Leftrightarrow} \begin{cases} x \leq -2 \text{ ή } x \geq 2 \\ -4 \leq x \leq 3 \end{cases} \text{ άρα } -4 \leq x \leq -2 \text{ ή } 2 \leq x \leq 3.$$